

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO UPRAVE

IZVJEŠĆE

**O PROVEDENIM UVIDIMA U POTPISE BIRAČA KOJI SU PROGLAŠENI NEISPRAVNIM
ODNOSNO NEVAŽEĆIM IZ ZAHTJEVA ZA RASPISIVANJE DRŽAVNOG REFERENDUMA
GRAĐANSKE INICIJATIVE „NAROD ODLUČUJE“ O IZMJENI ČLANKA 72. USTAVA
REPUBLIKE HRVATSKE I O DOPUNI USTAVA REPUBLIKE HRVATSKE ČLANKOM 72.A
TE GRAĐANSKE INICIJATIVE „ISTINA O ISTANBULSKOJ“**

ZAGREB, PROSINAC 2018. GODINE

1. RADNJE KOJE SU PRETHODILE PROVEDBI UVIDA

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 17. listopada 2018. Zaključkom prihvatila Izvješće o provedenoj provjeri broja i vjerodostojnosti potpisa birača te zakonitosti postupka prikupljanja potpisa birača iz zahtjeva za raspisivanje državnog referenduma Građanske inicijative "Narod odlučuje" o izmjeni članka 72. Ustava Republike Hrvatske i o dopuni Ustava Republike Hrvatske člankom 72.a te Građanske inicijative "Istina o Istanbulskoj", KLASA: 022-03/18-07/315, URBROJ: 50301-25/06-18-13. Istim Zaključkom Vlada Republike Hrvatske zadužila je Ministarstvo uprave da predstavnicima građanskih inicijativa „Narod odlučuje“ i „Istina o Istanbulskoj“, kao i ostaloj zainteresiranoj javnosti, omogući uvid u potpise koji su prema Izvješću o provjeri broja i vjerodostojnosti potpisa birača te zakonitosti postupka prikupljanja potpisa birača iz zahtjeva za raspisivanje državnog referenduma Građanske inicijative „Narod odlučuje“ o izmjeni članka 72. Ustava Republike Hrvatske i „Narod odlučuje“ o dopuni Ustava Republike Hrvatske člankom 72.a te Građanske inicijative „Istina o Istanbulskoj“ proglašeni neispravnim, odnosno nevažećim.

Temeljem navedenog Zaključka, ministar uprave donio je Odluku o ostvarivanju uvida u potpise birača koji su proglašeni neispravnim odnosno nevažećim sukladno Izvješću Povjerenstva o provjeri broja i vjerodostojnosti potpisa birača te zakonitosti postupka prikupljanja potpisa birača iz zahtjeva za raspisivanje državnog referenduma Građanske inicijative „Narod odlučuje“ o izmjeni članka 72. Ustava Republike Hrvatske i „Narod odlučuje“ o dopuni Ustava Republike Hrvatske člankom 72.a te Građanske inicijative „Istina o Istanbulskoj“, KLASA: 013-01/18-01/29, URBROJ: 515-07/1-18-1. Navedenom Odlukom omogućen je uvid predstavnicima građanskih inicijativa „Narod odlučuje“ i „Istina o Istanbulskoj“ u sve neispravne odnosno nevažeće potpise birača iz njihovih zahtjeva za raspisivanje državnog referenduma. Građanske inicijative mogle su odrediti do deset predstavnika po referendumskom pitanju radi ostvarivanja uvida. Nadalje, istom Odlukom omogućen je uvid zainteresiranoj javnosti, odnosno potpisnicima zahtjeva za raspisivanje državnog referenduma u potpise birača koji su proglašeni neispravnim odnosno nevažećim, a sve sukladno propisima kojim se uređuje zaštita osobnih podataka.

Predstavnici građanskih inicijativa i zainteresirana javnost, odnosno potpisnici zahtjeva za raspisivanje državnog referenduma građanskih inicijativa „Narod odlučuje“ i „Istina o Istanbulskoj“, trebali su zahtjeve za uvid dostaviti na propisanim obrascima u za to ostavljenom roku.

Nadalje, ministar uprave donio je Odluku o osnivanju Povjerenstva za provedbu uvida u potpise birača, koji su proglašeni neispravnim odnosno nevažećim, od strane predstavnika građanskih inicijativa za raspisivanje državnog referenduma "Narod odlučuje" iz zahtjeva o izmjeni članka 72. Ustava Republike Hrvatske i o dopuni Ustava Republike Hrvatske te "Istina o Istanbulskoj", KLASA: 022-01/18-01/39, URBROJ: 515-07/1-18-23 (dalje: Povjerenstvo).

Odlukom je utvrđeno da će se predstavnicima građanskih inicijativa (dalje: predstavnici) dati na uvid popis svih neispravnih odnosno nevažećih potpisa s naznakom u kojoj kutiji, potpisnoj listi, stranici i retku se taj potpis nalazi. Predstavnici su mogli za svaki potpis naznačiti na koji način žele vršiti uvid - uvidom u aplikaciju u koju su uneseni svi potpisi, u potpisnu listu u koju su predstavnici inicijativa prikupljali potpise birača ili oboje, a sve sukladno propisima kojima se uređuje zaštita osobnih podataka. Uvide su mogli promatrati prijavljeni predstavnici organizacija civilnog društva te aktivno sudjelovati koliko dozvoljava zaštita osobnih podataka.

Navedenom Odlukom predviđeno je obavljanje uvida u razdoblju od 26. do 28. studenoga 2018. u prostorijama tvrtke APIS IT d.o.o. od 9 do 15 sati uz mogućnost produljenja roka ako se pokaže objektivna potreba i o istome se dogovore sve zainteresirane strane.

Povjerenstvo je sastavljeno iz reda predstavnika: Ministarstva uprave, Ministarstva unutarnjih poslova, Agencije za zaštitu osobnih podataka (dalje: AZOP) i Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske (dalje: DIP), imenovanih na prijedlog čelnika njihovih tijela.

Povjerenstvo je stručno tijelo koje obavlja sljedeće poslove:

1. u suradnji s predstavnicima tvrtke APIS-IT d.o.o. daje predstavnicima građanskih inicijativa i organizacija civilnog društva upute o provedbi uvida
2. prati i nadzire provedbu uvida, posebno u odnosu na zaštitu osobnih podataka
3. odgovara na pitanja predstavnika građanskih inicijativa i organizacija civilnog društva
4. vodi zapisnik o provedbi uvida
5. sastavlja izvješće o provedenom postupku uvida.

Za provedbu uvida Ministarstvo uprave (Naručitelj) je s tvrtkom APIS IT d.o.o. (Izvršitelj) sklopilo Aneks Ugovoru za uslugu provjere broja i vjerodostojnosti svih potpisa birača iz zahtjeva za raspisivanje državnog referenduma građanske inicijative: „Narod odlučuje“ o dopuni Ustava Republike Hrvatske člankom 72.a, „Narod odlučuje“ o izmjeni članka 72. Ustava Republike Hrvatske, te Građanske inicijative „Istina o Istanbulskoj“, KLASA: 406-01/18-01/55, URBROJ: 515-02-01-02/1-18-4 i KLASA: 150-30/18-01/220, URBROJ: APIS IT-01-01-18-19 od 17. listopada 2018. (dalje: Aneks) s obzirom da usluge podrške za omogućavanje uvida u potpise birača koji su proglašeni neispravnim odnosno nevažećim sukladno Zaključku Vlade Republike Hrvatske od 17. listopada 2018. nisu obuhvaćene osnovnim Ugovorom.

Ugovorne strane su utvrdile da će Izvršitelj pružiti uslugu podrške za omogućavanje uvida u potpise birača koji su proglašeni neispravnim odnosno nevažećim, sukladno zahtjevima i uputama Naručitelja kako slijedi:

1. zainteresiranoj javnosti, odnosno potpisnicima zahtjeva za raspisivanje državnog referenduma Građanske inicijative „Narod odlučuje“ o dopuni Ustava Republike Hrvatske člankom 72.a, „Narod odlučuje“ o izmjeni članka 72. Ustava Republike Hrvatske te Građanske inicijative „Istina o Istanbulskoj“ uvid u vlastite potpise.
2. predstavnicima Građanske inicijative „Narod odlučuje“ o dopuni Ustava Republike Hrvatske člankom 72.a, „Narod odlučuje“ o izmjeni članka 72. Ustava Republike

Hrvatske te Građanske inicijative „Istina o Istanbulskoj“ uvid u neispravne, odnosno nevažeće potpise birača iz zahtjeva građanske inicijative čiji su predstavnici.

3. organizacijama civilnog društva koje su Naručitelju podnijele zahtjev za promatranjem, Izvršitelj će pružiti uslugu organiziranja promatranja.

2. ZAINTERESIRANA JAVNOST

U ostavljenom roku, od 18. do 26. listopada 2018., zahtjev za uvid u neispravne odnosno nevažeće potpise podnijelo je ukupno 155 potpisnika zahtjeva građanskih inicijativa „Narod odlučuje“ i „Istina o Istanbulskoj“ za raspisivanje državnog referenduma.

Po zaprimanju zahtjeva, svi potpisnici su pojedinačno obaviješteni o statusu svojih potpisa. Potpisnicima čiji je potpis u nekom od predmetnih zahtjeva za raspisivanje državnog referenduma utvrđen nevažećim, poslani su termini uvida uz obrazloženje zašto potpis nije uvažen. Uz omogućavanje uvida u nevažeće odnosno neispravne potpise, Ministarstvo uprave je dodatno ostavilo mogućnost i podnositeljima zahtjeva čiji su potpisi uvaženi da se neposredno i osobno uvjere u to, ako to žele, a sve uzimajući u obzir pravo na pristup birača svojim osobnim podacima u skladu sa zaštitom osobnih podataka.

Neposredni uvid u vlastite potpise ostvarilo je 20 potpisnika zahtjeva građanskih inicijativa za raspisivanje državnog referenduma, od toga samo jednoj osobi u jednom zahtjevu za raspisivanje državnog referenduma potpis nije bio uvažen iz razloga jer prezime nije bilo čitko upisano na potpisnu listu te se stoga nije moglo utvrditi odgovara li upisano prezime upisanom OIB-u.

Također, zahtjev za uvide su podnijeli predstavnici organizacija civilnog društva: GONG, Hrvatski helsinški odbor, Centar za civilne inicijative, B.a.B.e. i Kuća ljudskih prava. Predstavnici organizacija civilnog društva su obaviješteni da će imati mogućnost promatrati uvide potpisnika i predstavnika građanskih inicijativa u sve dane vršenja uvida te aktivno sudjelovati sukladno propisima kojima se uređuje zaštita osobnih podataka.

Prilikom provedbe uvida od strane građana, uz troje predstavnika APIS-a bila su prisutna tri člana Povjerenstva.

3. GRAĐANSKE INICIJATIVE

Za predstavnike građanskih inicijativa određeno je obavljanje uvida u nevažeće odnosno neispravne potpise iz njihovih zahtjeva za raspisivanje državnog referenduma u razdoblju od 26. do 28. studenoga 2018. u prostorijama tvrtke APIS IT d.o.o. od 09 do 15 sati, uz mogućnost produljenja roka ako se pokaže objektivna potreba i o istome se dogovore sve zainteresirane strane.

3.1. Predstavnicima Građanske inicijative „Istina o Istanbulskoj“

Dana 26. studenoga 2018., u devet sati, započeo je uvodni sastanak s predstavnicima Građanske inicijative „Istina o Istanbulskoj“ o provedbi uvida u potpise birača, koji su proglašeni neispravnim odnosno nevažećim iz zahtjeva za raspisivanje državnog referenduma „Istina o Istanbulskoj“.

Pored predstavnika Inicijative, na sastanku su bili prisutni članovi Povjerenstva za provedbu uvida u potpise birača koji su proglašeni neispravnim odnosno nevažećim, predstavnici APIS-a te predstavnici organizacija civilnog društva (Hrvatski helsinški odbor, B.a.B.e., Kuća ljudskih prava).

Uvodno je predstavnica APIS-a sve prisutne upoznala s tehničkom stranom provedbe uvida (gdje će se provoditi uvidi, koliko će APIS-ovih operatera sudjelovati u provedbi uvida, na koji način i sl.).

Nastavno je Povjerenstvo iznijelo uvjete pod kojima će se provoditi uvidi:

- Ukazano je da je za svaku kutiju s potpisima pripremljena kontrolna lista svih nevažećih potpisa (pod potpisom se misli na skup podataka u pojedinom retku koji se sastoji od upisanog imena i prezimena, OIB-a i osobnog potpisa) koja sadrži broj kutije, sveska, stranice i retka u kojem se nalazi nevažeći potpis. Isto tako, lista sadrži dva stupca u kojima predstavnici inicijative za svaki pojedini redak mogu naznačiti hoće li vršiti uvid u aplikaciju ili uvid u potpisnu listu ili oboje.
- U odnosu na uvid u aplikaciju ukazano je na ograničenje u odnosu na dvije kategorije potpisa, a to su: upisano ime i prezime ne odgovara imenu i prezimenu u registru birača te upisani OIB ne odgovara upisanom imenu i prezimenu. To je ograničenje objasnila predstavnica AZOP-a uz obrazloženje da predstavnici Inicijative imaju pravnu osnovu u smislu odredbi kojima je regulirano područje zaštite osobnih podataka (osobito Opće uredbe o zaštiti podataka) u postupku uvida u nevažeće potpise vidjeti samo onaj opseg osobnih podataka birača koje su prikupili, točnije ono ime i prezime, OIB i potpis koji se nalazi u potpisnim knjigama.
- Osim navedenog, predstavnicima inicijative je ukazano na obveze primjene načela obrade osobnih podataka, osobito da je potrebno voditi brigu da se osobni podaci moraju obrađivati u skladu s „načelom smanjenja količine podataka“, odnosno da se u konkretnom postupku uvida u nevažeće potpise ne može omogućiti uvid u baze podataka koje mogu otkriti veći opseg osobnih podataka birača no što su birači dali prilikom izjašnjavanja o potrebi da se raspiše referendum predmetnoj Inicijativi.
- U slučaju razlike između osobnih podataka upisanih u potpisnu listu Inicijative i podataka iz registra birača, za predstavnike Inicijative te bi podatke provjeravao član Povjerenstva ovlašten za pristup registru birača, a član Povjerenstva iz DIP-a bi izvijestio predstavnike Inicijative postoji li razlika ili ne, ali bez navođenja točnog osobnog imena ili OIB-a iz registra birača. Na taj način se predstavnicima Inicijative

osigurao uvid u sve neispravne potpise uz istodobno poštivanje pravila o zaštiti osobnih podataka.

Nakon što su upoznati s gore navedenim uvjetima provedbe uvida u nevažeće odnosno neispravne potpise, predstavnici Inicijative su izjavili da pod takvim uvjetima neće vršiti uvid jer im to neće omogućiti kontrolu potpisa kakvu žele.

3.2. Predstavnici Građanske inicijative „Narod odlučuje“

Dani 27. i 28. studenoga 2018. određeni su za uvide u nevažeće odnosno neispravne potpise iz zahtjeva Građanske inicijative „Narod odlučuje“ o izmjeni članka 72. Ustava Republike Hrvatske i o dopuni Ustava Republike Hrvatske člankom 72.a. od strane predstavnika Inicijative.

Prije početka obavljanja uvida održan je uvodni sastanak, s početkom u devet sati, sa svrhom upoznavanja predstavnika Inicijative s načinom i uvjetima provedbe uvida.

Pored predstavnika Inicijative na sastanku su bili prisutni članovi Povjerenstva za provedbu uvida u potpise birača koji su proglašeni neispravnim odnosno nevažećim, predstavnici APIS-a te predstavnici Hrvatskog helsinškog odbora.

Uvodno je predstavnica APIS-a sve prisutne upoznala s tehničkom stranom provedbe uvida.

Povjerenstvo je dalje ukazalo na uvjete pod kojima će se provoditi uvid:

- Ukazano je da je za svaku kutiju s potpisima pripremljena kontrolna lista svih nevažećih potpisa koja sadrži broj kutije, sveska, stranice i retka u kojem je nevažeći potpis. Isto tako, lista sadrži dva stupca u kojima predstavnici Inicijative za svaki pojedini redak mogu naznačiti hoće li vršiti uvid u aplikaciju ili uvid u potpisnu listu ili oboje.
- U odnosu na uvid u aplikaciju ukazano je na ograničenje u odnosu na dvije kategorije potpisa, a to su: upisano ime i prezime ne odgovara imenu i prezimenu u registru birača te upisani OIB ne odgovara upisanom imenu i prezimenu. To je ograničenje objasnila predstavnica AZOP-a uz obrazloženje da predstavnici Inicijative imaju pravnu osnovu u smislu odredbi kojima je regulirano područje zaštite osobnih podataka (osobito Opće uredbe o zaštiti podataka) u postupku uvida u nevažeće potpise vidjeti samo onaj opseg osobnih podataka birača koje su prikupili, točnije ono ime i prezime, OIB i potpis koji se nalazi u potpisnim listama.
- Osim navedenog, predstavnicima inicijative je ukazano na obveze primjene načela obrade osobnih podataka, osobito da je potrebno voditi brigu da se osobni podaci moraju obrađivati u skladu s načelima obrade, odnosno da se u konkretnom postupku uvida u nevažeće potpise ne može omogućiti uvid u baze podataka koje

mogu otkriti veći opseg osobnih podataka birača no što su birači dali prilikom izjašnjavanja o potrebi da se raspiše referendum predmetnoj Inicijativi. Primjerice, ako se osoba potpisala svojim rođenim prezimenom, a udala se prije par godina, onda predstavnici Inicijative ne smiju vidjeti njezino točno osobno ime kojim se služi u pravnom prometu jer im ga ona nije niti dala. Isti slučaj je i s kategorijom neispravnih potpisa koji su neispravni zbog netočnog OIB-a. Primjerice, upisani OIB ne odgovara imenu i prezimenu uz koje je upisan na potpisnoj listi, ali odgovara imenu i prezimenu neke druge osobe, uslijed čega bi neposrednim uvidom u aplikaciju predstavnici inicijative vidjeli ime i prezime druge osobe čije ime nije na listi.

- U slučaju razlike između osobnih podataka upisanih u potpisnu listu Inicijative i podataka iz registra birača, za predstavnike Inicijative te bi podatke provjeravao član Povjerenstva ovlašten za pristup registru birača, a član Povjerenstva iz DIP-a bi izvijestio predstavnike Inicijative postoji li razlika ili ne, ali bez navođenja točnog osobnog imena ili OIB-a iz registra birača. Na taj način se predstavnicima Inicijative osigurao uvid u sve neispravne potpise uz istodobno poštivanje pravila o zaštiti osobnih podataka.

U odnosu na navedeno, predstavnik Inicijative je ukazao kako u vrijeme prikupljanja potpisa Opća uredba o zaštiti podataka nije bila na snazi te da je upitna zakonitost cijelog postupka prosljeđivanja osobnih podataka od strane Hrvatskog Sabora Ministarstvu uprave, a onda i APIS-u. Na navedeno je predstavnica AZOP-a odgovorila da su, neovisno o regulativi kojom je uređeno područje zaštite osobnih podataka (Zakon o zaštiti osobnih podataka ili Opća uredba o zaštiti podataka), načela obrade podataka kao i pravne osnove za obradu iste. Nastavno je ukazala na kronologiju, odnosno na koji način je Ministarstvu uprave kao nadležnom tijelu povjeren postupak provjere broja i vjerodostojnosti potpisa. Točnije, zaključkom je Hrvatski sabor pozvao Vladu Republike Hrvatske, a Vlada je Zaključkom zadužila Ministarstvo uprave za koordinaciju aktivnosti vezanih za provjeru broja i vjerodostojnost svih potpisa birača iz zahtjeva za raspisivanje državnog referenduma, a Ministarstvo uprave je potom s APIS-om, kao izvršiteljem obrade, sklopilo Ugovor na što je i obvezno temeljem članka 28. Opće uredbе o zaštiti podataka.

Tijekom rasprave oko načina vršenja uvida, predstavnici Inicijative su, među ostalim, spomenuli da im je trebalo biti odobreno sudjelovanje u svojstvu promatrača prilikom brojanja potpisa i utvrđivanja njihove valjanosti, kao što to pravo daje DIP sukladno izbornim zakonima. U odnosu na navedeno, Predstavnica DIP-a je istaknula da ni izbornim zakonima ni zakonom o referendumu nije propisano sudjelovanje promatrača u ovoj fazi postupka, odnosno da izborni zakoni propisuju mogućnost izdavanja dozvole za promatranje tek nakon što su izbori raspisani, dok je DIP u provedbi državnih referenduma to pravo propisao obvezatnom uputom, no i u tom slučaju odobrenje za promatranje se moglo tražiti i dozvola za promatranje izdati nakon što je državni referendum raspisan.

Isto tako, predsjednica Povjerenstva je napomenula da se postupak provjere broja i vjerodostojnosti potpisa iz zahtjeva građanskih inicijativa za raspisivanje državnog referenduma u bitnome odvija na isti način od 2010. godine. Ministarstvo uprave je i dosad, temeljem zaključaka Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske, koordiniralo aktivnosti vezane uz provjeru broja potpisa birača, a što je vidljivo iz izvješća dostupnih na stranicama Vlade Republike Hrvatske i Hrvatskog sabora. U odnosu na zaduženja Ministarstva uprave istaknuto je da je temeljem članka 7. Zakona o registru birača Ministarstvo uprave nadležno za obradu podataka iz registra birača. Dakle, uvijek su isti subjekti uključeni u postupak provjere; provjera broja i vjerodostojnosti potpisa birača se odvija provjerom svih potpisa ili na temelju uzorka, ali po istim kriterijima. Također je istaknuto da nema bitnih odstupanja u broju utvrđenih neispravnih potpisa. Ono što varira je broj prikupljenih potpisa. Dosad su inicijative navodile da su prikupile između 530.853 (o uređenju pitanja davanja hrvatskih autocesta u koncesiju, 2014.) i 815.826 (o Prijedlogu zakona o izmjenama Zakona o radu, s Konačnim prijedlogom, 2010.) prikupljenih potpisa dok je za zahtjev za raspisivanje državnog referenduma za izmjenu članka 72. Ustava Republike Hrvatske Građanska inicijativa „Narod odlučuje“ navela da je prikupila 405.342 potpisa.

Predstavnici inicijative su postavili niz pitanja vezano uz vršenje uvida.

1. Pitanje Inicijative: Hoćemo li imati uvid u sve kutije s potpisnim listama u jednoj prostoriji?
Odgovor Povjerenstva: Da
2. Pitanje Inicijative: Hoćemo li moći pregledati kutiju po kutiju?
Odgovor Povjerenstva: Da
3. Pitanje Inicijative: Hoće li nam se dati informacije o tome koji su potpisi u svakoj potpisnoj knjizi proglašeni nevažećima i zašto?
Odgovor Povjerenstva: Da
4. Pitanje Inicijative: Hoće li se potpisi iz jednog zahtjeva za raspisivanjem referenduma moći uspoređivati s potpisima iz drugog zahtjeva?
Odgovor Povjerenstva: Ne, potpisi su se za svaki zahtjev odvojeno prikupljali i odvojeno provjeravali.
5. Pitanje Inicijative: Hoće li nam se omogućiti uvid u duple potpise, važeće i nevažeće?
Odgovor Povjerenstva: Da, kad nađete na potpis koji nije uvažen jer je dupli, možete izvršiti uvid i u prvi potpis koji je uvažen.
6. Pitanje Inicijative: Hoće li nam se omogućiti uvid u podatke umrlih osoba?
Odgovor Povjerenstva: Da, prema podacima umrlih se treba odnositi s pijetetom, ali budući da ih ne štiti zaštita osobnih podataka, možete izvršiti uvid u te podatke. I predstavnici organizacija civilnog društva mogu vršiti uvid u te podatke.
7. Pitanje Inicijative: Hoće li nam se omogućiti uvid u kontrolne liste po kojima je Povjerenstvo naknadno provjeravalo rad operatera?

Odgovor APIS-a i Povjerenstva: Svi podaci s potpisnih lista su se unosili u aplikaciju. Kontrolne liste za Povjerenstvo su bile radni materijali i sadržavale su popis nevažećih potpisa koji su uneseni između sjednica Povjerenstva te su davane sukcesivno Povjerenstvu, a kako bi postupak provjere bio što brži i temeljitiji. Kontrolne liste su sadržavale mjesto nevažećeg potpisa u kutiji, svesku, stranici i retku kao i razlog neispravnosti. Povjerenstvo je kontrolne liste pregledalo te utvrdilo treba li naknadno prihvatiti neki od nevažećih potpisa. Kako su kontrolne liste sadržavale osobne podatke koji su ujedno spremljeni u aplikaciji, njihovo čuvanje u papirnom obliku nakon prestanka svrhe stvaralo bi nepotrebnu opasnost da netko dođe u posjed tih lista s podacima o potpisnicima te su stoga po prestanku svrhe uništene. Kontrolne liste su bile tehničko pomagalo, odnosno radni materijali čija je svrha prestala postojati sastavljanjem Izvješća o provedenoj provjeri broja i vjerodostojnosti potpisa birača.

Dodatno su predstavnici Inicijative postavili pitanje može li se ukupan broj neispravnih odnosno nevažećih potpisa razvrstati po kategorijama po kojima su bili razvrstani u kontrolnim listama za Povjerenstvo prilikom provjere, odnosno može li se u ovom trenutku dobiti podatak o tome koliko je bilo neispravnih odnosno nevažećih potpisa pojedine kategorije – koliko je bilo potpisa s razlikom u imenu i prezimenu, razlikom u OIB-u, da OIB ne postoji u registru birača itd.

Predstavnici Povjerenstva i APIS-a su odgovorili kako u aplikaciji trenutno nije moguće koristiti filtre kako bi se dobio broj nevažećih potpisa po različitim kategorijama, ali je isto moguće izvesti iz spremljenih podataka. Također je napomenuto da je za uvid pripremljena kontrolna lista sa svim neispravnim potpisima, složena po kutiji, svesku, stranici i retku te da će imati priliku vidjeti sve vrste nepravilnosti kad počnu uvidi, neposredno uvidom u potpisne liste ili aplikaciju ili oboje.

8. Pitanje Inicijative: Koja je razlika između kategorija „OIB ne postoji u RB“ i „neispravan OIB“?

Odgovor Povjerenstva i APIS-a: OIB koji ne postoji u registru birača je formalno ispravan OIB, ali nije u registru birača jer primjerice pripada maloljetnoj osobi. Neispravan OIB je niz znamenki upisan u rubriku za OIB, ali koje ne predstavljaju OIB koji postoji u OIB sustavu nego je to primjerice broj osobne iskaznice, ili ima višak ili manjak znamenki i sl.

9. Pitanje Inicijative: Hoće li se moći dobiti uvid u registar birača?

Odgovor Povjerenstva i predstavnice AZOP-a: Ne. Možete ostvariti samo uvid u podatke birača koje ste prikupili. Registar birača sadrži znatno više podataka nego što su Inicijative prikupljale kao što su nacionalnost, adresa itd. i zbog zaštite osobnih podataka isto se ne smije dopustiti niti Inicijativa ima osnovu za to u postupku uvida u nevažeće potpise.

Nakon izlaganja i pojašnjenja uvjeta provedbe uvida u nevažeće odnosno neispravne potpise birača iz zahtjeva za raspisivanje državnog referenduma Građanske inicijative „Narod odlučuje“ od strane predstavnika APIS-a i Povjerenstva, predstavnica Inicijative gđa Kanački je izjavila da se ne slaže s predloženim načinom provedbe uvida i da ne žele vršiti uvid u

neispravne odnosno nevažeće potpise iz zahtjeva za izmjenom članka 72. Ustava Republike Hrvatske i zahtjeva za dopunom Ustava Republike Hrvatske člankom 72.a pod tim uvjetima.

ZAKLJUČAK

Ministarstvo uprave izvršilo je obvezu utvrđenu Zaključkom Vlade Republike Hrvatske od 17. listopada 2018. i omogućilo uvid u sve potpise koji su prema Izvješću o provjeri broja i vjerodostojnosti potpisa birača te zakonitosti postupka prikupljanja potpisa birača iz zahtjeva za raspisivanje državnog referenduma Građanske inicijative „Narod odlučuje“ o izmjeni članka 72. Ustava Republike Hrvatske i „Narod odlučuje“ o dopuni Ustava Republike Hrvatske člankom 72.a te Građanske inicijative „Istina o Istanbulskoj“ proglašeni neispravnim odnosno nevažećim predstavnicima građanskih inicijativa „Istina o Istanbulskoj“ i „Narod odlučuje“ kao i zainteresiranoj javnosti, odnosno potpisnicima zahtjeva za raspisivanje državnog referenduma i predstavnicima organizacija civilnog društva. Dodatno se na kraju napominje da je zainteresiranoj javnosti, odnosno potpisnicima zahtjeva za raspisivanje državnog referenduma i predstavnicima organizacija civilnog društva, a posebno predstavnicima građanskih inicijativa, omogućen uvid u sve neispravne odnosno nevažeće potpise na način koji poštuje pravila o zaštiti osobnih podataka.

SADRŽAJ

1. RADNJE KOJE SU PRETHODILE PROVEDBI UVIDA	2
2. ZAINTERESIRANA JAVNOST	4
3. GRAĐANSKE INICIJATIVE	4
3.1. Predstavnici Građanske inicijative „Istina o Istanbulskoj“	5
3.2. Predstavnici Građanske inicijative „Narod odlučuje“	6
ZAKLJUČAK	10

S tekstom Izvješća suglasni:

Terezija Marić, Ministarstvo uprave

Gordana Vidaković, Ministarstvo uprave

Ružica Zekić Marinović, Ministarstvo unutarnjih poslova

Stjepan Cavić, Ministarstvo unutarnjih poslova

Ivana Žiljak, Agencija za zaštitu osobnih podataka

Marko Šijan, Agencija za zaštitu osobnih podataka

Albina Rosandić, Državno izborno povjerenstvo Republike Hrvatske